

Oponentský Posudek

Peter Vyšný:

Štát, právo a každodenní život v Tenochtitlane

Dizertačná práca, SIAS FF UK,

Praha 2018.

Práce Petera Vyšného o „Tenochtitlanu“ je na první pohled dílem, ba arci dílem neobvyklým, a to v dvojitým smyslu: vnějším i vnitřním. Ten vnější je dán závratným rozsahem disertace: na čtyři sta stran a více než jeden tisíc odkazů, jež z něj činí úkaz krajně bibliograficky nasycený, a zdá se, jako by autora posedla touha říci či napsat o Aztécích vše. Stránka vnitřní, ta relevantní, ukazuje – a nejen v případě tohoto díla – Petera Vyšného jako průkopníka studia/zkoumání aztéckého práva, snad překonávajícího „texcocoského“ experta Offnera, oblíbeného studenta profesora Pospíšila. Právní tematizace aztéckého horizontu, jíž se Vyšný zabývá přinejmenším od roku 2010, od roku 2012, jej ukazuje jako eminentního znalce nejen výtčeného horizontu: stát, právo, každodennost, ale i jako jazykově znamenitě vybaveného badatele. Je to však v mém pohledu především v uspořádání a rozboru aztéckého práva, dokládající autorovy hlubové vědomosti a analytický smysl. Méně to možná platí o spekulativnějších a historičtějších přístupech k aztéckému státu a každodennosti. Za speciální povšimnutí stojí Vyšného rozbor aztéckého otroctví nebo trestního zákona. Oceňuji rovněž autorovy eskapády do etnologie, řekněme emiku a etiku původně K. L. Pikea, také uvedení Rodneye Needhama a polytypiky.

Uvedl jsem rok 2012, tedy v tomto roce vychází *Štát a právo Aztékov* (Trnava 2012) a tu se lze ptát, do jaké míry je přítomná disertace organickou návazností na výše uvedený titul (ponechávám stranou Vyšného dílčí studie, aniž bych snad snižoval jejich hodnotu); nejistá, leč nutková otázka: do jaké míry tedy jde o jakýsi auto-plagiát (koncedovatelný školitelem, v tomto případě školitelkou?, která dílo z roku 2012 recenzovala v ČL 100/3/2013) a nejsem si vůbec jist, zda toto „monstrum“ je ku prospěchu věci. Kdybych měl vyjádřit svůj názor, řekl bych, že „pouhé“ uchopení aztéckého práva by stačilo na jakoukoliv dizertaci. Musím však rázně zdůraznit, že putování témat či podkapitol; Borges říká: Není klasifikace, jež by nebyla vrtošivá, nikterak nesnižuje hodnotu „globálního řádění“ Petera Vyšného, a proto doporučuji, doporučuji jednoznačně, bez sebemenšího zaváhání, přítomné arci-dílo k obhajobě.

Praha, 31. 05. 18.

Doc. Dr. František Vrhel
Ústav etnologie FF UK.